

Gedrag op IKC De Kindertuin

Oktober 2020

Inhoud

1. Omschrijving gewenst gedrag	Blz. 4
2. Protocol bij gedragsovertredingen	Blz. 5
3. Pestprotocol	Blz. 8

DE KINDERTUIN
Een plek waar je groeien kan!

1. Omschrijving gewenst gedrag

Vanuit gemeenschappelijke waarden bepaalt het team gezamenlijk welk gedrag van kinderen wordt verwacht. Voor alle plekken in en om het gebouw worden deze gedragsverwachtingen duidelijk benoemd en visueel gemaakt. Dus niet alleen in de klas, maar ook in de gangen, op het plein en bij activiteiten buiten het gebouw weten de kinderen welk gedrag er van hen wordt verwacht. Alle medewerkers worden betrokken bij het formuleren van de waarden van het IKC en bij de uitvoering van de verschillende interventies.

Voorafgaande aan het stimuleren van gewenst gedrag worden de kinderen op de hoogte gebracht van de gedragsverwachtingen. Het team heeft in het IKC-plan de waarden en gedragsverwachtingen vastgelegd. De basiswaarden en de basisregels die op de basisschool en ook in het vervolgonderwijs steeds weer terugkomen zijn vastgelegd in twaalf positief geformuleerde zinnen, die gedrachtsverwachtingen weergeven:

Je bent veilig, respectvol en verantwoordelijk als je overal in en om het gebouw het volgende doet:

Respect

Wij gaan respectvol (beleefd, open en eerlijk) met elkaar om.
Wij hebben aandacht en zorg voor elkaar.
Wij zorgen dat iedereen erbij hoort en zich veilig voelt.

Relatie

Wij zeggen 'Stop, hou op!' als iets niet goed gaat.
Wij lossen problemen pratend op.
Wij gaan ook op het plein vriendelijk met elkaar om.

Veilig leren

Wij zorgen dat iedereen rustig zijn of haar werk kan doen.
Wij luisteren naar elkaar.
Wij zorgen dat de klas schoon en opgeruimd is.

Orde

Wij houden het IKC en de omgeving netjes
Wij zorgen dat de lessen op tijd beginnen.
Wij gaan zorgvuldig om met de materialen van het IKC, van onszelf en van een ander.

Deze regels zijn zichtbaar in het gebouw; de kinderen zijn vanaf hun komst op het IKC bekend met de regels en daarmee van de verwachtingen die wij op gedragsgebied van hen hebben.

2. Protocol bij gedragsovertredingen

Om te kunnen handelen bij het overtreden van de gedragsregels zoals hierboven omschreven, volgen wij het volgende protocol, bestaande uit vier fases:

Fase 1 (bestaat uit stap 1, 2 en 3)

Afspraak: De leerkracht (binnen en buiten) is verantwoordelijk voor het conflict met de leerling(en). Hij of zij lost het probleem op. We gebruiken hiervoor de werkwijze van Kwink– hoe een conflict oplossen. Moet dit buiten de groep gebeuren dan kan de hulp van de zorgcoördinator of directie ingeschakeld worden om de groep over te nemen. Je blijft te allen tijde eigenaar van het conflict.

Onderbouw (groep 1 en 2) dit geldt zowel in de klas als met buitenspelen:

1. De leerkracht waarschuwt 2 keer en geeft het gewenste gedrag aan.
2. Bij de 3^e waarschuwing wordt de leerling apart gezet aan een ander tafeltje in de klas en zal de leerling nadenken over zijn of haar gedrag. Na 3-5 minuten laat de leerkracht de leerling het ongewenste en gewenste gedrag benoemen. Hierna kan de leerling weer deelnemen aan de groepsactiviteiten.
3. Toont de leerling nogmaals het ongewenste gedrag dan gaat de leerling naar de duo collega. De leerling krijgt een werkje/opdracht mee om in de andere groep te maken. Na 5 tot max. 60 minuten komt de leerling weer terug in de klas. Er wordt altijd een afspraak gemaakt over het ophalen of terug laten gaan. De leerkracht laat de leerling het ongewenste en gewenste gedrag benoemen. De leerkracht blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de leerling en de gedragsverandering. De leerkracht noteert in Parnassys dat de leerling buiten de groep is geweest.

Groep 3 t/m 8 – dit geldt zowel in de klas als met buitenspelen

1. De leerkracht waarschuwt 2 keer en geeft het gewenste gedrag aan.
2. Bij de 3^e waarschuwing gaat de leerling aan een apart tafeltje in het lokaal zitten. Door de leerling te isoleren kan de leerling tot rust komen. Leerling en leerkracht bespreken samen het gewenste gedrag.
3. Toont de leerling nogmaals het ongewenste gedrag dan gaat de leerling naar een 'vaste' collega buiten de groep (met buiten spelen incl TSO mag hij even niet meer meedoen). De leerling krijgt werk mee om in de andere groep te maken. Na 5-30 minuten/max. een dagdeel komt de leerling weer terug in de klas. De leerkracht gaat in gesprek met de leerling om het ongewenste en gewenste gedrag te benoemen. De ouders worden telefonisch op de hoogte gebracht door de leerkracht dat de leerling buiten de groep is geplaatst – voor de TSO is dat nu nog niet noodzakelijk. De leerkracht noteert in Parnassys dat de leerling buiten de groep is geweest en wat de afspraken zijn.

Afspraken bij stap 3:

1. Bespreek met elkaar naar wie de leerling gaat. Dit moet vooraf afgesproken zijn zodat de leerling altijd weet waar hij of zij naartoe moet.
2. Voor alle bouwen geldt, dat leerlingen tijdens de pauze nooit voor straf binnenblijven. Wel kunnen leerlingen naar binnen (benedenverdieping) worden gestuurd als er tijdens de pauze iets misgaat.
3. Het moet *voor de leerlingen duidelijk zijn* dat de bedoeling van de andere plek in het lokaal is, om af te koelen en na te denken over het gedrag.

4. Op een briefje wordt meegegeven wat het werk van de leerling is (wat af moet zijn) en hoe lang de leerling buiten de groep zal zitten.
5. Als een leerling naar een andere leerkracht wordt gebracht (met werk en voor een afgesproken tijd) bemoeit de 'time-outleerkracht' zich niet met het conflict. Het kind zit daar ter afkoeling. Het kind voert het opgedragen werk uit.
6. **Let op:** Wanneer het **2** keer voorkomt dat een leerling stap 3 veroorzaakt heeft, dan nodigt de leerkracht de ouders uit voor een gesprek. Het doel van het gesprek is om de oorzaak van het gedrag uit te zoeken en samen met de ouders te praten hoe het gedrag veranderd kan worden.
7. Is het gedrag niet bedreigend en nog werkbaar dan wordt fase 1 keer op keer herhaald.
Is het gedrag wel bedreigend en/of onwerkbaar dan gaan we direct door naar **fase 2**.

Fase 2

Voor groep 1 t/m 8:

Situatie: Het gedrag van de leerling blijft onwerkbaar en/of is mogelijk bedreigend voor medeleerlingen en leraren. De ouders worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd om het gedrag van hun kind te bespreken en gezamenlijk te zoeken naar een oplossing. Bij dit gesprek is de directie of zorgcoördinator, de leerkracht, de ouder(s) en de leerling aanwezig. De leerling krijgt een gedragscontract te ondertekenen. Het gesprek wordt in Parnassys vastgelegd.

1. Interne verplaatsing: Het gedrag blijft onwerkbaar en of bedreigend.

1. De leerling wordt met werk, twee tot maximaal 6 dagdelen uit de groep verwijderd. Hij/zij werkt gedurende deze dagdelen bij de 'time-outleerkracht'. De desbetreffende groep wordt op de hoogte gebracht.
2. Deze maatregel wordt altijd genomen in overleg met de directie en persoonlijk aan de ouders medegedeeld. De maatregel wordt opgenomen in Parnassys.
3. Bij de time-out leerkracht laat de leerling gewenste gedrag zien. We laten de leerling bij terugkeer naar de klas het gewenste gedrag benoemen.

2. Interne schorsing

Heeft de vorige stap twee keer plaatsgevonden en is er geen zicht op verbetering, dan kan in overleg met de directie worden overgegaan op een interne schorsing. Dit betekent dat de leerling met werk naar huis gestuurd wordt. De ouders worden geïnformeerd en gevraagd om hun kind op te komen halen.

Fase 3

Wanneer fase 2, twee keer is uitgevoerd, kan door de directie besloten worden tot schorsing voor langere tijd. De directie beslist voor welke duur.

Schorsing kan ook aan de orde zijn wanneer het bestuur of directie bij ernstig wangedrag van een leerling onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing.

Ernstig wangedrag van een leerling kan bijvoorbeeld zijn: mishandeling, grove beledigingen, grove diefstal of herhaald negeren van de schoolregels; de leerling misdraagt zich zo, dat van verstoring van de rust en orde op school sprake is.

Schorsing geldt altijd voor een beperkte periode, nooit voor onbepaalde tijd en gaat in overleg met directie, mt, leerplicht en bestuur.

Het schorsingsprotocol is door de stichting beschreven en terug te vinden op intranet.

Fase 4

In de Wet op het Primair Onderwijs regelen artikel 40 en 63 de verwijdering van leerlingen.

1. Verwijdering is een maatregel bij zodanig ernstig wangedrag, dat het bestuur concludeert dat de relatie tussen school en leerling en/of ouders onherstelbaar is verstoord.
2. Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die een bestuur slechts in het uiterste geval en dan nog uiterst zorgvuldig moet nemen. Een beslissing tot verwijdering van een leerling moet volgens een wettelijk vastgestelde procedure worden genomen.

Consequenties bij (dit geldt zowel binnen als tijdens het buitenspelen):

1. *Beschadig je iets van een ander (dit is ook iets van school of stelen van een ander) of doe je een ander pijn* – De leerling moet het repareren. De leerkracht neemt contact op met beide ouders. De leerling vertelt wat hij of zij gedaan heeft. De leerling schrijft een excuusbrief (maakt een tekening) en maakt het goed met de andere leerling. De brief kan eventueel overhandigd worden aan de ouders van het andere kind.
2. *Beledig je een ander door ernstige scheldwoorden te gebruiken* De leerkracht neemt contact op met beide ouders. De leerling vertelt wat hij of zij gedaan heeft.
3. *Bedreig je een ander kind*. De ouders van beide kinderen worden uitgenodigd voor een gesprek. De leerling die de leerling bedreigt krijgt een consequentie – De leerling krijgt meteen een gedragscontract te ondertekenen en de consequenties volgen uit fase 1 en 2 uit het gedragsprotocol.
4. *We blijven in de school*. We lopen nooit de school uit. Doen we dit wel dan worden de ouders opgebeld voor een gesprek.

NB. Het helpt om getuigen te verzamelen om het “welles-nietes” te voorkomen.

3. Pestprotocol

1. Wat is pesten?

In het handboek 'Gedrag op IKC De Kindertuin', vormt het pestprotocol een belangrijk en apart onderdeel. Op ons IKC moet elk kind zich veilig kunnen voelen. Hier hoort ook een gezonde omgang met IKC-genoten bij. Een definitie van pesten luidt als volgt: 'Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen'. Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend 'slachtofferschap'	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak/voortdurend

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers;
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld;
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren;
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak;
- Wanneer de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

2. Preventief pestbeleid

Het klimaat van de school

IKC De Kindertuin vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor onze normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. We stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met structuur en regelmaat op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het leren. Daarom hanteren we binnen onze school een aantal afspraken en regels die voor alle groepen gelden:

- Bij ons op school wordt het vertellen van pesten aan de leerkracht niet gezien als klikken;
- Wanneer leerlingen er niet zelf uitkomen, mag de hulp van de leerkracht altijd worden ingeroepen;
- Bij ons op school vinden we het belangrijk dat alle leerlingen zorgdragen voor een positieve sfeer binnen en buiten de school. Wij vinden daarom dat medeleerlingen ook verantwoordelijk zijn om pesten aan te geven bij de leerkracht.

Sociaal-emotionele vaardigheidsmethode

In alle groepen werken we met de sociaal-emotionele vaardigheidsmethode 'Kwink'. Elke week komt er een les aan de orde waarin met name aandacht is voor hoe je met elkaar omgaat.

Alle groepen hanteren de twaalf schoolregels (zie paragraaf 1. Omschrijving gewenst gedrag). De regels hangen in elk lokaal en zijn zo zichtbaar door het hele gebouw. Regelmatig wordt er in gesprekken met de groep aandacht besteed aan deze regels. Daarnaast worden aan het begin van het schooljaar regels samen met de leerlingen opgesteld. Dit gebeurt al bij de HEDO, de peuters en de kleuters.

3. Aanpak van pesten

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen. De stappen 2 t/m 5 worden door de leerkrachten als volgt geregistreerd in Parnassys – wie waren erbij betrokken, wat is er gezegd, wat zeiden de getuigen, wanneer was het voorval:

1. De leerlingen proberen er altijd eerst samen uit te komen;
2. Als de leerlingen er niet samen uitkomen, dan kan de gepeste leerling de hulp inschakelen van de leerkracht (Fase 1 van Sancties - zie 4. Sancties);
3. De leerkracht gaat dan samen met de leerlingen om de tafel zitten om een gesprek te voeren over het probleem en er wordt gezocht naar mogelijke oplossingen. Er worden nieuwe afspraken gemaakt. Het doel is om pestgedrag aan de kaak te stellen, samen spelen te bevorderen en empathie te vergroten. Eventueel kan de schoolmaatschappelijk werkster benaderd worden. *De ingezette interventie van de leerkracht wordt in het systeem geregistreerd. Ook worden de ouders benaderd en zullen de geregistreerde feiten (van stap 2 en 3) op tafel gelegd worden;*

4. Bij het aanhouden van het pesten of het vertonen van respectloos gedrag naar de andere leerling, worden de volgende stappen ondernomen:
  - a. De leerkracht spreekt de leerling op zijn of haar gedrag aan en zal de leerling een consequentie geven (Fase 2 van Sancties - zie 4. Sancties). In Parnassys wordt hiervan melding gemaakt en ouders worden op de hoogte gesteld van het gedrag van hun kind;
  - b. Wanneer bij stap 3 de schoolmaatschappelijk werkster ingeschakeld is, dan kan deze opnieuw benaderd worden voor vervolgtrajecten met eventueel externe partijen.
  - c. De leerkracht probeert de samenwerking met de ouders van de pester te zoeken en samen een oplossing te bedenken. Er kan eventueel ook voor gekozen worden om de ouders van de pester en gepeste leerling met elkaar om de tafel te krijgen. Er wordt dan gekeken wat we kunnen doen om de relatie tussen de beide leerlingen te versterken. De rol van de ouder als sturende factor krijgt hier een belangrijkere rol.
5. Wanneer de pester blijft pesten dan worden fase 3 en 4 ingezet, zie hoofdstuk sancties.

4. Sancties

Wanneer er gepest wordt op de school of de leerling komt het melden dan is het de taak van de leerkracht sancties in te zetten die als doel hebben het gedrag van de pester in positieve zin te veranderen. Hierbij worden de volgende vier fases gehanteerd:

Fase 1

- De betreffende leerling krijgt een gesprek met de leerkracht met als doel het gedrag van de leerling te veranderen.
- De leerkracht geeft in dit gesprek de leerling eventueel een opdracht waarbij de leerling het pesten onder de loep moet nemen (het maken van een tekening of het schrijven van een verhaal of brief over het pesten).
- De leerkracht maakt tijdens dit gesprek samen met de pestende leerling afspraken om zijn of haar gedrag te veranderen. Dit wordt in een later stadium geëvalueerd.

Fase 2

- Wanneer het pesten blijft doorgaan dan wordt de leerling doorverwezen naar de directeur. Hier vindt een gesprek plaats over het pestgedrag.
- De leerkracht neemt contact op met de ouders van de pester om hun medewerking te vragen. Het wordt benadrukt dat de rol van de ouders erg belangrijk is in het oplossen van het probleem. Alle gesprekken met de ouders worden vastgelegd in Parnassys.
- De leerling krijgt een of meerdere opdrachten mee naar huis. De opdrachten hebben betrekking op het pesten en hebben als doel de houding van de leerling te verbeteren. Ouders zijn op de hoogte van deze opdrachten en ondertekenen indien

door de leerkracht gewenst de opdrachten voordat deze weer mee naar school worden genomen.

- Een van de opdrachten is het maken van een 'reparatieplan' om zo het veroorzaakte leed bij de gepeste leerling goed te maken (zie 5. Hulp aan de betrokken partijen).

Fase 3

- Als het gedrag blijft aanhouden dan wordt een dag schorsing ingezet. De leerling blijft in dit geval 1 dag thuis. De leerling krijgt huiswerk en 'strafwerk' mee naar huis. Er worden duidelijke afspraken met de leerling gemaakt over het pestgedrag. Deze worden in Parnassys vastgelegd.
- Na deze dag schorsing volgt een afspraak waar ouders, leerling, directeur en leerkracht bij aanwezig zijn om nieuwe afspraken te maken. Deze afspraken worden ondertekend door de aanwezigen.

Fase 4

- Als de leerling blijft pesten dan is een langduriger schorsing onvermijdelijk. De ouders van het kind worden wederom bij de directie uitgenodigd voor een gesprek. Wanneer er geen verbetering is te zien, dan treedt de schorsing in werking. De leerplichtambtenaar en de inspectie worden hiervan op de hoogte gesteld.

5. Hulp aan de betrokken partijen

De pester

- We geloven op ons IKC in de dialoog en het veranderen van de beslissingen van de pester. Dit betekent dat we veel zullen praten met de leerling. We zoeken namelijk naar de redenen en oorzaken van het pesten. We laten ook zien wat het effect is van zijn of haar gedrag voor de ander. Door het gedrag te spiegelen hopen we de leerling tot inzicht en gedragsverandering te brengen.
- De leerling heeft een ander schade berokkend en het is de taak van de pester om het veroorzaakte weer goed te maken. De pester zal zelf met een reparatieplan moeten komen.
- We helpen de pester nadenken over de sterke en leuke kanten die de gepeste leerling heeft en we laten dit de leerling ook verwoorden.
- We belonen (schouderklopjes, bemoedigend toespreken, thumbs-up) de leerling als hij zich aan de regels houdt en straffen wanneer de leerling grensoverschrijdend gedrag vertoont.
- Door samenwerking met de ouders te zoeken proberen we de leerling zo optimaal mogelijk te begeleiden.
- We zoeken in samenwerking met de ouders naar een sport of club voor de leerling waar het enerzijds leert om zijn agressie te beheersen en anderzijds om positief en opbouwend contact te maken met mensen.
- Indien mogelijk zetten we sociale hulpvaardigheidstrainingen in.

De gepeste leerling

- We proberen inlevend te zijn en uit te zoeken door wie de leerling gepest wordt.
- We leggen de regie in handen van de leerling: De leerling mag zelf uitzoeken welke oplossing hij of zij wil.
- Ook wordt bekeken of de leerling zelfstandig de oplossing kan uitvoeren of dat er hulp en begeleiding nodig is in het proces.
- We benadrukken de sterke kanten van de leerling.
- We belonen de leerling (schouderklopjes, bemoedigend toespreken, thumbs up) als de leerling openstaat om samen te werken met de pester en zo een betere onderlinge relatie te ontwikkelen.